Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237
Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го ЧЕРВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 167. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 28, 1952. VOL. LX.

ПАЛАТА УХВАЛИЛА НАНОВО ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ МЕК КАРРАНА

Вашингтон. — Палата Репрезентантів упродовж 24 годин після отримання вета президента Трумана проти іміграційного законопроєкту Мек Каррена-Волтера, ухвалила 278 голосами проти 113 прийняти цей законопроєкт, згідно з конституційними вимогами, значить більшістю двох третин. На ділі голосування виявило, що законопроєкт дістав 17 голосів більше ніж потрібно в випадку, коли приходить до ухвалення закону понад вето президента. Заки прийшло до поновного голосування, конґресман Франсіс Е. Волтер, співавтор законопроєкту, гостро скритикував послання президента долучене до вета, називаючи „фікційним і аматорським". Він каже, що особи, які писали послання для президента, станули на становищі, що „чим більше населення має країна, тим ще більше може його помістити". Що більше, вето президента викликає підозріння нещирости, коли різнородні урядові аґенції розглянули законопроєкт і признали його за хосенний. Між такими признаннями находиться рекомендація департаменту справедливости, іміграційної й натуралізаційної служби й Федерального Слідчого Бюра. Над новим одноцільним законопроєктом, який приходить на місце різних непов'язаних поодиноких законів, ухвалюваних упродовж 150 років, витрачено три роки часу і коло $750,000 грошей. Сен. Пат Мек Карран, головний автор законопроєкту, ще гостріше виступив проти президентського послання, бо назвав його „найбільше неамериканським актом, який я спостеріг упродовж моєї кар'єри". Він певний того, що Сенат теж ухвалить поновно цей законопроєкт двома третинами більшости і він стане законом без підпису президента. Голосування в Сенаті заповіджене на кінець тижня. — Якщо б проєкт Мек Каррана-Волтера став законом, тоді деякі групи, на чолі яких стоїть сен. Лімен, приготовляють перевести проти нього судове поступування під закидом, що закон неконституційний. Це довга процедура, бо — звичайно — вимагає вирішення Верховного Суду і великих

Президент стримує рекрутацію серед фармерської молоді

Вашингтон. — През. Труман звернувся до військової влади ввести більше упорядковану систему при поборі рекрутів до війська з уваги на запотребування робітників на фармах. Президент висловив здивування, коли довідався, що 6,000,000 фармерських робітників переселилися до міст впродовж останніх чотирьох років на більш поплатні роботи, або до війська. Така мандрівка з фарм до промислових підприємств грозять недостачею харчів. Як спосіб на те, президент пригадує на право часового звільнювання фармерських робітників від військової служби. Голова поборової служби, ген. Луїс Герші, впевнив президента, що він пристосується до його рекомендацій при поборі нових ректрутів.

Три українці — посли до провінційного парляменту в Канаді

Як подає канадійська преса, під час виборів у Британській Колумбії до місцевого парляменту (леґіслатури), вибрано також трьох українців, що їх висунула поміркована соціялістична партія (ССФ). З-поміж українців намічалося дев'ять кандидатів, що з них пройшло трьох: А. Кузяк з округи Канора, В. Березовський з округи Кумберленд та Д. Жипчин з округи Редбери. Місцеві канадійці українського походження вже мали своїх представників у попереднім складі леґіслатури й треба сподіватися, що наступні вибори принесуть побільшення числа українських послів.

Замаховець на життя президента буде покараний смертю

Вашингтон. — Оскарові Коллязо, що, під час невдалого замаху на життя президента Трумана, вбив охоронця Білого Дому, сповіщено про визначення терміну його покарання смертю. Термін цей визначено на 1 серпня цього року й вістку про це засуджений порторіканський революціонер прийняв спокійно. Уповноважений Коллязо заявив, що засуджений, з ідейних причин, не задумує звертатись до президента з проханням про уласкавлення.

АЙЗЕНГАВЕР ЗАКИДАЄ УРЯДОВІ КОРУПЦІЮ Й НЕРІШУЧІСТЬ СУПРОТИ КОМУНІСТІВ

Денвер, у стейті Колорадо. — У своїй першій промові з критикою адміністрації президента Трумана, недавній головний командувач військ НАТО в Европі, випустив перші стріли проти правління Демократичної партії, яка на його думку, втримується задовго при владі й тому призвела до розбещення в урядових колах унутрі країни, а до різних уступок на користь комуністів у закордонній політиці. Він твердив, що довір'я демократів до „безбожної диктатури" стало підставою до побудови таких пам'ятників для Росії, як „втрата Китаю, поділена й майже оголена Німеччина, поневолення Балтійських і Балканських країн і довга та крива боротьба в Греції". — „Якщо ми були б менше довіряли комуністам, якщо б ми були менше м'які та слабі, то мабуть не було б Корейської війни" твердив Айзенгавер у промові до 11,000 осіб, зібраних в Денвер Колісею, серед яких було багато з молодої генерації. Апелюючи до молоді, Айзенгавер ствердив, що розбещеність в уряді викликає цинічне наставлення серед неї і тому він поїде на Краєву Республіканську Конвенцію, щоб боротися за номінацію на кандидатуру на президента від Республіканської партії. Він пригадував, що його кампанія має на меті привернути моральні засади, на яких спирається сила уряду. З уваги на ці моральні засади, прийшов час, щоб відсунути теперішній демократичний уряд з Вашинґтону.

142 СТУПНІВ ТЕПЛА В СЕНТРАЛ ПАРКУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Четвер зазначився як найгарячіший 26 день місяця червня в історії метеорологічного бюра в цьому місті. Спека триває тут уже другий день, доходячи до 97 ступнів Фаренгайта між годинами 4 й 7 пополудні в самім бюрі погоди, тобто на висоті 400 стіп понад міськими хідниками, бо бюро приміщене на вершку високого будинку під ч. 17 Баттері Плейс. Одначе на розпеченім цементі на хідниках температура виглядала інакше, що по ньому не могли ступати голуби, які звичайно шукають якоїсь поживи на землі. У Сентрал Парку, виставленім на повне діяння сонця, температура досягла 142 ступнів, як це подав радієвий заповідач ввечорі. Серед спеки померло 9 осіб, а багато захворіло. Посадник міста наказав звільнити від праці в год. 2 сполудня таких робітників та бюрових працівників, яких услуги не вважаються необхідними. За вістями, переданими пресовими аґенціями, спека охопила східні стейти. На кінець тижня передбачують знижку температури й короткі дощі.

Тварини загрожені нарівні з людиною атомовими нападами

Атлантик Сиτі. — На підставі дослідів визначних ветеренирійних сил, оголошено, що тварини підпадають у великій степені нищівним діянням радіопромінювання. Над цією проблемою особливо працював д-р Артур Вольф з Державної ветерінарійної охорони у Вашинґтоні. За твердженням спеціялістів, людина й пес, гинуть вже при сприйнятті 400 до 450 одиниць радіювання. Проте в кращому положенні знаходяться крілики, що для їхнього усмертнення потрібно двічі стільки дозування гибельних радієвих променів, як для людини. Д-р Вольф пригадує, що в щоденнім житті крілик, — це особливо беззахисна істота перед нападами людини чи пса. Проте виявляється він міцніший у змаганнях за витримання під час майбутніх катастроф. Ще витриваліші виявились миші, що гинуть при 850 одиницях.

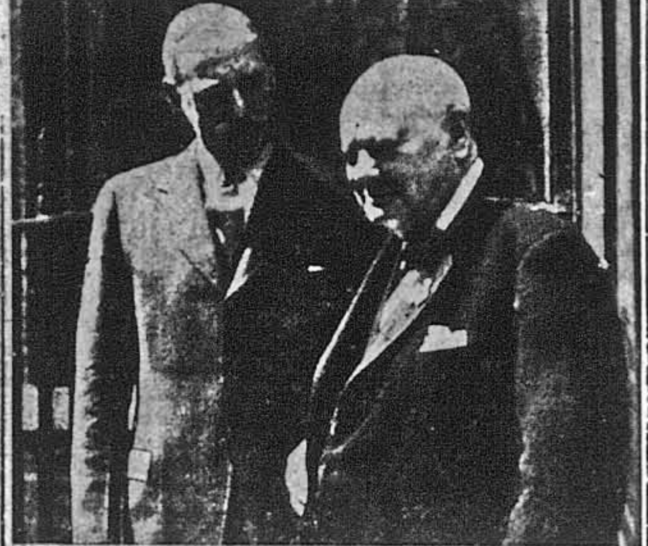
Передбачують вибір урядового кандидата в Мехіко

Місто Мехіко. — Вже нема повних два тижні до виборів на президента Мехіка й тому можна тепер робити висновки з переведеної передвиборчої аґітації. За всебічними звітами з виборчого терену кандидат теперішнього уряду сеньор Адольфо Руїз Кортінес, має запевнений вибір. Його підтримує теперішній президент, сеньор Алеман, як кандидата своєї власної Партії Революційних Установ. Одначе його суперник, ген. Міґель Енрік Ґусман, заявив, що присвятить увесь свій маєток з $50,000 на аґітацію за собою і мусить вийти переможцем. Мабуть тому уряд поробив усі можливі приготування, щоб вибори були переведені чесно. Крім цих двох кандидатів виступає ще католицький консервативний кандидат, Ефраїн Ґонзалес Люна і комуніст Вінсенте Льомбардо Толєдано, який має підтримку партії, складеної з 25,000 членів. Вибори відбудуться 6 липня й тому аґітація росте з дня на день. На день виборів уряд поставить по десять вояків на сторожі недалеко виборчих льокалів. У цілій країні нараховують тепер 26,000,000 населення, але тільки 4,000,000 виборців. Спостерігачі кажуть, що в Мехіко запанували вже постійні політичні відносини і нема причини побоюватися наглого перевороту, як це було давнішою звичкою.

Совєти програли в Раді Безпеки в справі війни бактеріями

Об'єднані Нації, Н. Й. — Совєти програли в Раді Безпеки ОН, коли прийшло до голосування над їхнім внеском, який обвинувачував ЗДА в веденні війни бактеріями в Кореї. За совєтським внеском був тільки єдиний Малік, а 10 членів стрималися від голосування. Після того американський представник до Ради Безпеки, Ґросс, вицофав свій внесок у справі ратифікації Женевської Конвенції, бо Малік був би використав дискусію над цим внеском на проволоку праць Ради Безпеки та був би міг вкінці скористати з права „вета". Пан Ґросс заявив, що стягає свій внесок з порядку нарад у Раді Безпеки, бо над цією справою ведеться дискусія в Розброєневій Комісії, де Совєти не мають можности користати з права „вета". Малік прикликав до порядку публіку, що зачала сміятися після того, як перепав совєтський внесок. Він був ще більше зденервований, коли Ґросс зняв свій внесок з порядку нарад та не дав Малікові нагоди до обструкційної дискусії в цій справі.

АЧЕСОН ПІСЛЯ НАРАД З ЧЕРЧИЛЕМ

В черзі своїх нарад з керівниками британської політики і стратеґії, державний секретар Дін Ачесон (зліва) снідав вчора з прем'єром Винстоном Черчилем і при цій нагоді обмінявся з ним думками у важливих міжнародних справах. На фото: оба державні мужі виходять з будинку британського уряду при Давнінґ Стріт ч. 10.

ТРИ МІЛЬЙОНИ ВОЄННИХ ПОЛОНЕНИХ ЖЕРТВАМИ СОВЄТСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА

Париж. — Організація Північно-Атлантійського Пакту виступила вчора з обвинуваченням, що Совєтський Союз поступово винищує коло три мільйони воєнних полонених, які він затримав після закінчення другої світової війни. — Аналізуючи долю мільйонів европейців і японців, взятих до неволі совєтськими арміями під час війни, Північно-Атлантійська Організація заявляє, що сьогодні вже не можливо встановити скільки залишилось при житті з тих трьох мільйонів полонених, що були ще живі в совєтських руках з кінцем 1946-го року. „Дуже можливо — сказано в повідомленні, — що більшістю з тих трьох мільйонів пропавших полонених в Совєтському Союзі заповнені масові могили здовж транссибірійської залізниці". В звідомленні сказано, що з кінцем 1946 р. Совєти затримали в себе і не розрахувались з приблизно двох мільйонів полонених німців, італійців, французів та деяких інших національностей, що боролись по боці осі, як теж з приблизно 800,000 японських полонених. Всі вони на каторжній праці при будові транссибірської залізниці від Волги до Байкальського озера. З різних джерел відомо, що величезна частина, щонайменше дві третині з цих полонених загинула марно серед холоду і голоду та від страшної каторги. Проте, західно-німецький уряд здогадується, що ще коло 250,000 полонених німців залишилося при житті, а японський уряд сподіється, що при житті в тій каторзі могло б досі залишитися ще коло 350,000 японських полонених з одного боку на те, — щоб мати безкоштовну робочу силу, а з другого боку, — щоб могти цим шантажувати аліянтів. Факт, що тою справою заінтересувалася тепер Організація Атлантійського Пакту свідчить, що Москві раніше або пізніше доведеться відповісти за це чергове масове народовбивство.

Аліянти домагаються вияснень совєтського нападу на французький літак

Берлін. — Американський, британський і французький високі комісарі в Німеччині передали вчора совєтському командантові Берліна ген. Чуйкову чергову ноту, домагаючись знову приспішеної совєтської відповіді на їх протестаційні ноти з 29-го квітня в справі брутального і нічим неспровокованого нападу совєтських боєвих літаків на французький пасажирський літак, що був в дорозі з Франкфурту до Берліна. Аліянти пригадують Москві, що в своїх протестаційних нотах вони домагалися негайної відповіді та негайного прослідження випадку і суворого покарання відповідальних за нього совєтських літунів. Досі совєтське командування не відповіло на ці ноти, натомість зі свого боку запротестувало перед аліянтами, що заатакований французький літак не придержувався лінії „повітряного коридору" і летів понад совєтську зону.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ ГОТУЮТЬСЯ ДО ЗУСТРІЧІ 5-го КОНҐРЕСУ

Ню Йорк. (М. Н.) — Як довідуємося з безпосередніх поінформованих джерел, місто Ню Йорк енергійно готується до зустрічі делеґатів 5 Конґресу Американських Українців. Справді, до Ню Йорку прибуває в днях 4-6 липня понад пів тисячі визначних українських людей. Прибудуть вони з найрізнородніших стейтів та міст широкої Америки, прийдуть до Ню Йорку, до міста, де стало мешкає біля сто тисяч українців, — отже нормальним і самозрозумілим буде бажання спільної зустрічі, обміну думок, вражень, полагодження ділових справ. Це — вповні слушно урахували організатори Конґресу і подбали, щоби, між діловими засіданнями, була можливість для товариських зустрічей делеґатів між собою та з українським громадянством міста Ню Йорку.

Для цього, як пояснюють, і улаштовується дві великі імпрези, що відбудуться в днях 4 і 5 липня. А саме, 4 липня, в п'ятницю, має відбутись на честь делеґатів і гостей великий концерт, а 5 липня — урочистий бенкет-баль.

І тут виступають на нім наші артистично-мистецькі сили.

Як можна бачити із попередніх повідомлень, мистецький Ню Йорк хоче справді широко-гостинно зустрінути дорогих гостей. І, дійсно, на Концерті 4 липня передбачається виступ аж трьох наших репрезентативних хорів: чоловічого хору „Думка" (дир. О. Микитюк), жіночого хору „Боян" (дир. І. Недільський) і мішаного хору Метрополітальної округи (дир. Р. Левицький). Всі ці хори майть за собою тривалу славу мистецьких колективів, отже — не сумніваємось, що делеґати і гості будуть мати справді мистецьку насолоду.

Далі, на тім же концерті буде широко заступлене українське хореографічне мистецтво. Справді, передбачається виступ аж чотирьох мистецьких танцювальних гуртків, під керівництвом наших мистців — Володимира Бакада, Олени Гензи. Романа Петріни та Івана Фліса.

І, як завершення виступів цих поодиноких хорів та танцювальних гуртків, — спільний виступ всіх трьох хорів, під керівництвом дир. Степана Марусевича і всіх чотирьох танцювальних гуртків, під керівництвом Романа Петріни.

Це, — справді, виступи які можна буде бачити хіба з нагоди такої видатної події, як український Конґрес.

Великою і цікавою несподіванкою для делеґатів і гостей Конґресу буде також нагода стати учасниками визначної академічної урочистости. А саме, Український Вільний Університет ухвалив надати почесний титул доктора „гоноріс кауза" чотирьом визначним особам — американським громадянам, за їх видатні заслуги для української справи. І, власне цей Акт, в інтересі його більшої урочистости, пристосовано до такої небуденної події, як великий з'їзд визначніших укр. людей з цілої Америки. Український Університет відбуває цей акт — надання титулу доктора, а тим більше — доктора „гоноріс кауза", — із стислим додержанням старого академічного ритуалу европейських університетів і цей ритуал, навіть сам по собі, є вельми цікавий та імпозантний.

А на другий день Конґресу, себто 5 липня, в тих же цілях, щоб уможливити зустріч делеґатів Конґресу з громадянством м. Ню Йорку, в залях готелю Статлер улаштовується товариська вечеря-бенкет і, поруч, у спеціяльній залі, — баль, головно для нашої, української, молоді.

І під час вечері-бенкету, як і напередодні, вудбудуться акти певного національного значення. Так, на бенкеті виступить з промовою генерал американської армії Л. Ґровс, а, крім того, відбудеться урочисте доручення грамот-нагород Українського Конґресового Комітету тим громадянам та організаціям, що прислужились своїми пожертвами та працею для Українського Народного Фонду.

Як інформують, під час Конґресу буде улаштована також виставка картин, графіки та скульптури наших мистців.

Можна побоюватись, чи вистачить місця на цих імпрезах для всіх бажаючих, тому добре заряджено, що квитки уже заздалегідь можна набувати в канцелярії Конґресового Комітету,

ПЛЯНУЮТЬ КРАЩЕ ПОРОЗУМІННЯ МІЖ ЗДА І БРИТАНІЄЮ

АЧЕСОН ТВЕРДИТЬ, ЩО БРИТАНІЯ ПОМИЛКОВО НЕ БУЛА ПОІНФОРМОВАНА ПРО НАЛЕТИ В КОРЕЇ; ПРОПОНУЄ БРИТАНСЬКОГО ЗВ'ЯЗКОВОГО В АЛІЯНТСЬКОМУ ШТАБІ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Лондон. — Державний секретар Дін Ачесон заявив вчора в британському парляменті, що британський уряд не був поінформований наперед про плян масового налету американської авіяції на гидравлічні електростанції на ріці Ялу в Північній Кореї тільки через помилку американської адміністрації, виправдуючись за ту помилку. Раніше державний секретар формально повідомив британського секретаря закордонних справ Ідена, що Злучені Держави радо бажали б, щоб в інтересі кращого зв'язку і співпраці Британія призначила свого офіцера на заступника шефа штабу в головному командуванню Об'єднаних Націй на Далекому Сході, — яке очолює ген. Марк Кларк в Токіо. Міністер Іден не дав відразу відповіді на цю пропозицію, очікуючи раніше думки в цій справі від шефа британського ґенерального штабу. З поінформованих джерел заявляють, що для кращої американсько-британської військової співпраці британський зв'язковий старшина міг би бути приділений до штабу ген. М. Кларка в Токіо, або до штабу ген. Ван Фліта в Кореї, чи евентуально сидіти в Пентаґоні у Вашинґтоні. Тимчасом до критики Злучених Держав за непоінформованість британського уряду в справі налету на електростанції на ріці Ялу прилучився теж колишній британський міністер закордонних справ Герберт Моррісон, заявляючи, що згідно з порозумінням, яке він за свого урядування заключив у Вашинґтоні, Злучені Держави були зобов'язані до попереднього порозуміння з Британією в такій справі. В тягу розмов між Ачесоном та Іденом, які з британського боку означуються як „дуже задовільні", встановлено всі справи такого зв'язку і тепер ще залишається тільки, щоб британський уряд найменував такого зв'язкового офіцера. Рівночасно з Вашинґтону вияснено помилку такої непоінформованости британського уряду. Шеф об'єднаних штабів повідомив, що державний департамент поінформує в тій справі кого потрібно, отже й уряд Британії. Тимчасом державний департамент вважав, що це вже зробив сам шеф об'єднаних штабів і в той спосіб трапилось непорозуміння та помилка,

Червоні на переговорах в Кореї намагаються обороняти Москву

Токіо. — На відновлених вчора після трьох днів перерви переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї, комуністичні представники намагалися обороняти Совєтський Союз та його політику з полоненими під час другої світової війни. Причину до того дало твердження аліянтів, що це власне Совєти під час війни ввели принцип добровільної репатріяції полонених, який тепер обстоюють аліянти в Кореї. При цій нагоді аліянтський представник теж звернув увагу, що сотки тисяч японських, німецьких та інших полонених в Совєтському Союзі ще досі не були репатрійовані і величезна їх частина загинула в совєтських таборах на каторжній праці. Комуністичний представник намагався обороняти Москву, повторюючи насамперед брехню, що Совєти репатріювали всіх полонених „за вийнятком воєнних злочинців" та заявляючи, що аліянти не можуть брати собі за приклад Москви щодо добровільної репатріяції полонених, бо Москва у війні була переможцем, яким не є аліянти в корейській війні. А-

Американські втрати в Кореї за час війни: 109,971

Вашингтон. — Департамент оборони повідомив, що загальні американські втрати в Кореї за ввесь час війни виносять тепер 109,971, з чого є: 17,318 вбитих в акції, 80,136 поранених в акції, 12,517 — пропавших в акції. З цього виходить, що за останній тиждень американські втрати збільшилися на 259 вояків, з чого 2 було вбитих.

ПИСЬМЕННИК СТЕЙНБЕК БОРОНИТЬ ЧЕСТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ

Рим. — Тут відбулася гостра битва на слова між світової слави американським письменником Джаном Стейнбеком та італійським комуністом —письменником Тадеєм Еціо. Еціо перед самим приїздом до Італії генерала Метью Ріджвея помістив „відкритого листа" в комуністичнім часописі „Л'Уніта", в якому повторив усі комуністичні брехні про війну бактеріями в Кореї, та твердив, що ген. Ріджвей дав наказ вести війну бактеріями. Еціо твердив також, що „здеґенеровані" американські вояки в Триєсті поводяться неморально. Стейнбек, що саме тепер подорожує по Італії, вислав негайно спростування до комуністичного часопису, але той видрукував тільки маленькі уривки з Стейнбекової статті. — Тоді Стейнбек вислав свою статтю до незалежного часопису — „Темпо", який видрукував її в цілості. Стейнбек пише, що казка про війну бактеріями зродилася в головах комуністичних пропаґандистів, бо комуністи не могли опанувати пошестей, що взимі появилися в Північній Кореї. Стейнбек висміває комуністичні брехні про скидування затроєних мух та комарів під час морозів, бо вони „неактивні" під час зими. Американці не могли б скидати „пошесних вошей і блощиць", бо недуги тифу загрожували б і самим американцям. У своїй відповіді Стейбек пише і таке: „Чому сотки тисяч корейських втікачів у Південній Кореї не хочуть вертатися додому поза комуністичні лінії? Чому багато з них присягає, що поповнять сабовбивство, коли б їх силою вислали до комуністів?" Стейнбек заявляє, що американські вояки — це сини рільників, робітників, урядовців та інших працюючих верстов американського народу і вони зовсім не здеґеровані, як собі це уроїв італійський письменник Еціо. — „Я сам є батьком двох синів, пише Стейнбек, і як вони виростуть, то також будуть американськими вояками, коли моя нація буде цього потребувати". Стейнбек ужив єдиного „непарляментарного" вислову в закінченні своєї статті: „Якщо ви особисто думали і твердили, що американські вояки здеґенеровані і неморальні, тоді, ви, — Тадею Еціо, — брехун."

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАГАДКОВА ПОВЕДІНКА

Американська преса передає кожного дня щораз нові вісті про ведену Москвою протиамериканську пропаґанду. Виходило б, що цю пропаґанду проти Америки веде тепер Кремль чи не найінтензивніше в Україні, що теж не без значення, як теж в сателітських країнах.

Мимоволі насувається питання, що це має означати, яка властива ціль цеї акції, бо Кремль не робить нічого без пляну, а все добре заздалегідь обмірковує. Тому теж і на світові розміри ведена Совєтами протиамериканська пропаґанда має цілком певно якусь ціль, але яку, — ніхто певно не знає. Бодай нема ніяких таких урядових заяв, що могли би вважатись якимсь авторитетним вияснениям. Явище зрозуміле, бо ж таке вияснення могло б тільки загострити міжнародне напруження, а Вашинґтон дуже боїться закиду, що, мовляв, він приспішує нову світову війну.

Що так є, можна заключити хоч би по дискусії, яка велася в британському парляменті з приводу масових налетів американської авіяції на п'ять великих північно-кореанських гідравлічних електростанцій. Тоді, коли навіть такі обережні політики, як сенатор Тефт, кажуть, що це вже давно треба було зробити, в Англії ця акція спричинила переполох, головно серед лейбуристів. Мовляв Америка приспішує зудар з Совєтами! Тільки чи часом самі Совєти не готовляться до нового нападу, над тим в британськім парляменті не дебатують! Зате якраз про це пише американська преса.

Теперішня совєтська протиамериканська кампанія в світі, а в першу чергу на території самих Совєтів, дуже подібна до пропаґанди, яку вели націсти, коли Гітлер плянував якусь нову аґресію. Цей пропаґандивний спосіб Сталін тепер удосконалив і поширив. Він свідомий, що Злучені Держави це нині єдина сила, яка може заважити на спротиві новій його аґресії. Очевидно, що ця аґресія може початись навіть без участи одного совєтського вояка, як це сталося у випадку нападу комуністичної Північної Кореї на Південну корейську республіку. Бо ж може, наприклад, напасти Східня Німеччина на Західню з ціллю „об'єднання" і „визволення" цілого німецького народу в „рідній" і „соборній" державі. Ця кремлівська аґресія може бути ведена виключно самими німцями, хоч на ділі на приказ і під проводом Москви. Тим навіть пояснюють цю обставину, що в Східній Німеччині, яка є під владою Москви, до слова починають приходити пруські юнкри та що там славлять тепер пруський мілітаризм, його чесноти та великі заслуги для німецького народу. До того в „народній армії" починають відігравати щораз важливішу ролю давні генерали і офіцири, що були тісно зв'язані з націстським рухом.

Хто хоч трохи визнається на кремлівській тактиці, той знає, що це все означає. Мілітаризація Східньої Німеччини може бути не тільки відповіддю на евентуальне збро‑єння Західньої Німеччини, але одночасно і підготовкою до нової совєтської аґресії.

Коли прийшло до війни між Гітлером і Сталіном, нарід у Совєтах не був до такої війни психологічно підготований. Це вважає Кремль за велику помилку. Щоб вона не повторилася у випадку війни з Америкою, завчасу поведено в Совєтах таку завзяту протиамериканську пропаґанду, якої Кремль ще досі не вів проти ніякої держави. Московське Політбюро добре знає, що ні Америка, ні ніяка інша демократична потуга не збираються нападати на Совєти. Навпаки, всі вони докладають усіх зусиль, щоб оминути всього того, що могло б такий воєнний конфлікт спричинити. Коли ж, — не зважаючи на те, — Москва не зменшує, а з кожним днем побільшує протиамериканську пропаґанду, то це може означати таки якусь нову совєтську аґресію, проти якої — як Кремль припускає — Злучені Держави зареагують по військовому. А це знов може стати початком нової світової війни, до якої саме Совєти готуються.

Чи Черчіл покине уряд?

(Лондон) — „Великий провідник", — так назвав недавно Атлі в своїх споминах Винстона Черчіла. Англійці не люблять ставити пам'ятників людям за їх життя. Але — нема сумніву, — Черчіл буде колись мати свій пам'ятник в різних містах Британії. Що демократичні в е л и к одержави перемогли Німеччину в двох світових війна, це заслуга в першу чергу Черчіла. Перед ІІ-гою світовою війною, коли в Англії панував дух „примиренства" супроти Гітлера, Черчіл ясно побачив небезпеку ґітлеризму для цілого світу і кликав свій народ до спротиву дальшим домаганням німецьких нацистів. Він стояв на чолі уряду Великої Британії і в найтяжчих днях 1940 року, коли Англія, після катастрофи Франції, лишилася сама віч-на-віч з могутньою Німеччиною, до якої прилучилася також фашистівська Італія. Черчіл і тоді уперто заявляв, що з таким нелюдським ворогом як Гітлер Англія ніколи не вступить у мирові переговори і буде вести війну аж до повного знищення німецького режиму та його мілітаризму. Всю свою енергію і великий досвід Черчіл вложив у воєнне діло.

Після капітуляції Німеччини 1945 р. консервативна партія програла вибори. Програма внутрішніх реформ, яку поставила Партія Праці, повела за собою більше виборців ніж могла зібрати Консервативна Партія. Провідник у війні, Черчіл мусів після перемоги лишитися в ролі лідера опозиції.

Для Черчіла програна в виборах мала ту вигоду, що він міг присвятити час праці над своїми споминами, в яких дав майстерно величну картину драми ІІ-гої Світової Війни. Перебуваючи в опозиції, Консервативна Партія зробила ревізію своєї соціяльної програми, модернізувала її і вела постійну критику діяльности соціялістичного уряду. Однак і в нових виборах 1950 р. консерватисти не мали перемоги. Тільки в жовтні 1951 р., в нових виборах, Консервативна Партія дістала значний приріст голосів.

Консерватисти, щоб досягнути успіху, давали різні обітниці виборцям. Дійсність показала, що тих обітниць не можна перевести в життя. Натомість довелося запроваджувати деякі дуже непопулярні закони, які зробили життя в Британії дорожчим. В недавніх виборах до красвих рад Консервативна Партія мала великі втрати в користь соціялістів. В пресі Партії Праці і на вічах чути були вимогу — нових виборів, — бо, мовляв, консервативний уряд не відбиває волі більшости людности Британії.

В рядах Консервативної Партії є інше невдоволення. Воно виходить від молодших членів партії. Вони кажуть, що прославлений в війнах Черчіл уже застарий для успішного ведення державних справ. Черчіл має 78 років. Він оточив себе людьми старшого віку: Його міністри мають в більшості над 60 літ. Так, напр., лорд-канцлер, лорд Саймондс, має 70 років, лорд Вултон — 68, лорд Летер — 68 і т. д. Молодші діячі Консервативної Партії пригадують, що Черчіл був міністром у кабінеті Ллойд-Джорджа, коли йому ще не було 40 літ, перед І світовою війною.

Ці молоді консерватисти готові дати всяку пошану своєму великому провідникові, але думають, що також їм належить право грати свою ролю в проводі державної політики. Коли в мирний час уважають, що сили Черчіла вже не вистачають для виконання відповідального завдання в уряді, то що ж казати, коли б вибухнула війна?

Якщо Черчіл послухає ради своїх приятелів і піде на демісію, то наступниками його в прем'єрстві можуть стати: міністер закордонних справ — Іден, або міністер фінансів — Батлер. Першому є 55 років, другому — 49.

Опозиція закидає консервативному урядові, що він не має „нових ідей", тільки тримається старого, а на самому консервуванні того, що було, ніяка політика не може бути довго успішною.

„Міт Черчіла" вигідніше було б для партії мати за межами уряду.

К. П.

Іван Кедрин

Дійсність і фантазії про П'ятий Конгрес

2.

Проблема, довкола якої існує спір, не є зовсім нова, не вилинула вона щойно перед оцим Конґресом, що збереться в першому тижні липня ц. р., ані не придумала її ніяка капосна група, щоб іти на Конґрес з авантурою. Ця сама проблема існувала вже і на попередньому Конґресі в днях 5 і 6 листопада 1949 року і викликала тоді палкі суперечки (поза пленарними засіданнями). Ці дискусії ведуться і тепер, зокрема від часу, як до УККомітету вступив Робітничий Союз і ряд давніх та нових організацій. Так виглядає ситуація історично і, так мовити, формально, і тому нічого ремствувати, що нібито народились якісь бунтівники. Не було бунту і нема бунту, а були і є сутні різниці поглядів на деякі сутні справи. Коли є добра воля, то всякі різниці поглядів між групами, що їх в'яже спільна плятформа IV Універсалу, можна поладнати, — коли тієї доброї волі нема, то не поможуть арґументи всіх філософів світу.

Всі без вийнятку делеґати найближчого Конґресу будуть одностайні в підході до нинішньої міжнародньої ситуації, що її характеризує поділ на Схід і Захід. Україна зараховує себе до Заходу і всі американські українці піддержують її змагання до волі. Нема внутрі українського громадянства спірних точок ані щодо Московщини ані Польщі, ані щодо офіційної американської закордонної політики, яку в Москві репрезентує Джордж Кеннан, ані до політики Американського Комітету адм. Кірка, ані теж до тривожних пресових поголосок про обіцянки німцям звернути їм нинішні західні польські землі, за що Польща мала б дістати рекомпенсату в постаті Зах. України. Всі ці проблеми, які мали б знайти відгук у резолюціях 5-го Конґресу, плюс проблеми внутрішнього життя в Америці, не стрінуться напевне з ніякими поважними різницями думок конґресових делеґатів.

Нема теж різниці поглядів на сам характер Українського Конґресового Комітету. Коли ми читали недавно чорним по білому в одному українському часописі в ЗДА (та ще й товстим друком для підкреслення важности), що, мовляв, „демократичний табір іде на конвенцію УККА замінити практиковану дотепер в УККА толеранцію на виключну домінацію центру УНР" і що „другою вимогою демократичного табору є перетворити УККА із самостійного репрезентанта американських українців у підлеглу клітину центру УНР, якої завданням залишилось би збирати Народний Фонд і передавати всеціло до диспозиції центру УНР", — то такі твердження є клясичним прикладом фантазії, що всі свої тези будує на фантастичних засновках і, очевидно, мусить дійти до такого ж фантастичного висновку. Автоматично насувається сумнів, щоб людина з певним політичним стажем могла дійсно вірити в правдивість таких нісенітних тверджень. Тому власне виринув здогад, що такі твердження пишеться для ширення баламутства. Щоб воно не поширювалося ствердимо позитивно: **самостійний і від нікого незалежний характер УКК, як репрезентаційної організації американських українців, є ясний і безспірний для всіх тямущих українців в Америці і поза нею і нікому навіть у тямці не було і нема атакувати цей характер та старатися робити з УКК якусь „клітину" — формально, чи фактично.** Бо кожному ясно, що це теж в інтересі всеукраїнської справи, щоб УКК мав якраз отой незалежний характер американської організації, щоб УКК був організацією американських українців, що персонально таксамо нікому не „підлягають", і щоб УКК був суверенним диспонентом своїх фондів. Навіть, коли б була теоретично можливість перетворити УКК на „прибудівку" УНРади, то напевне перша УНРада і її відповідальні керівники Державного Центру УНР рішуче відмовились би від такого осягу, що вийшов би на шкоду українській справі: Бо таксамо, як УКК не всилі виконати всіх завдань УНРади, таксамо УНРада не всилі вести діяльність, що можлива, потрібна і корисна тільки тоді, коли УКК є організацією цілком незалежною, американською, самостійною у своїх постановах і діях.

Однак тому, що УКК помагає Україні в її боротьбі за державну самостійність і тому, що водночас є керівною українською громадською організацією в ЗДА, він (УКК і Конґрес) мусить мати ясне становище до сутніх справ України. УКК стоїть досі на становищі, що всі сили, які працюють для української справи, — для нього, УКК, добрі і корисні. Становище цілком правильне. І треба би дійсно сектанта, який бачив би користь для рідної справи тільки у діяльности власного табору, а відмовляв права діяти і заперечував вартість іншим гуртам і таборам. УКК мусить з усіми такими українськими силами рахуватися, користуватися ними у своїй діяльності та ставитись до них позитивно. З маленькою різницею: щоб не ставити між усіми тими силами знаку рівности, як між математичними цифрами „1 = 1", бо це в політиці недопускальне, а внутрі громадянства замість лагодити суперечки — загострює їх і заплутує відносини. Коли УКК, як організація американських українців палко і гаряче боронить на терені Америки справи самостійности України, то з цього виходить логіка: Українська держава існувала в часі IV Універсалу і в часі окупування її ворогом — у постаті Української Народної Республіки; її уряд виїхав на еміґрацію, де з того часу перебуває, як уряд УНР на чужині; з утворенням Української Національної Ради той закордонний уряд УНР зреорганізовано в державний центр УНР (при активній співпраці ОУНР), що його ніодин українець на землі сущий не повинен брати в „лапки", якщо він бореться за віднову Української Народної Республіки. Далі: Коли йде ця українська боротьба і її піддержують американські українці, вбачаючи у ній також американський державний інтерес, то не було і нема прецеденсу у всесвітній історії, щоб **у с п і ш н а політично - визвольницька акція велася без якогось одного репрезентаційного осередку, який є компетентний у тих справах, що їх не може на власну руку устійнювати і репрезентувати 10 осередків. У даному випадку нема ніяких труднощів ані розбіжностей, бо ані УНР не компетує на репрезентування а м е р иканських українських, ані УКК не претендує до ролі керівника всеукраїнської політики,** з своїми репрезентаціями у різних країнах і т. д. Річ ідеться не про відношення УКК до УНРади, а про те, щоб УКК правильно, за історичними заслугами та істотним, а не пропаґандивним значенням, з'ясовував своє становище взагалі до українського світу боротьби а волю України і його окремих середовищ. Державний Центр УНР за кордоном це не тільки консолідаційна база українських еміґрантів, Це чинник традиціоналізму державного устрою і ліґалізму української влади у будучій державі, поки цих питань не вирішить знову український нарід компетентним шляхом. Це певний символ, це чинник правопорядку для росіяних у діяспорі українців. Коли це неґувати — маємо готовий хаос.

Тут не місце входити в аналізу, що таке УГВР, який її склад та які її заслуги. Всеодно вона є тільки одним відтинком української боротьби за волю. Тому саме йде про ніщо інше, як саме про розмежування цих понять — УНР і УГВР. В ім'я нічого більше, як тільки правопорядку. І воно нітрохи не перечить можливості, ба навіть конечности компромісу і співпраці, зговорення тільки — в ім'я правопорядку в українському світі і в ім'я добра української справи на цій американській землі, де діє УКК.

Василь Косаренко-Косаревич

ПОЛІТИКА І НАУКА

Політика шукає власного інтересу групи людей, як рід, село, місто, стан, плем'я, нарід, держава-нація, імперія, церква, партія та інші організації. Її метою є успіх у реалізації такого стремління будь-яким засобом, включно з війною в матеріяльному і з наукою та знанням в духовому оглядах.

Наука шукає правди щодо вибраного питання. Її метою є пізнання правди засобом досліджування і перевірювання. Сума вислідів таких дослідів і пізнань творить наукове знання.

Все, що лежить поза можливістю досліджування і перевірювання людиною належить до царства віри.

Майже вся історіографія попетрівської російської імперії, створена німецькими і російськими науковцями на службі царям, їх імперії і панівному в ній московському народові, не шукали правди, а тільки оправдання російської політики. Бо які претенсії на науковість може мати історія, що виключає другий найбільший нарід цього простору, — українців. Що може мати спільного з наукою історіографія яка вже декілька разів переписана в такому змислі, що найбільше відповідає політичним інтересам панівного московського народу й його проводу в Москві. Чи ж не ясно, що хто вважає таку росіяномітичну історію імперії москалів наукою і вірить в її правдивість, той служить не науковій правді, а політичним інтересам москалів і їх імперії? А якщо він є немоскалем, то шкодить такий норманіст, росіяномітик і совєтомітик власному народові. Адже свободолюбні, народні, національні, церковні і партійні чи станові інтереси будь-якого н е м о с к овського народу є протибіжні до імперіяльного інтересу московського народу під маскою російства або совєтства.

Економічна наука бачить максимальну реалізацію господарської продуктивности, в просторовому у н і верзалізмі. Ось чому економісти, особливо соціялістичної чеканки, готові простити царям і вождям у Кремлі всі їх злочини проти людяности супроти немосковських народів, лиш за те, що вони створили економічну цілість на 1/6-ій частині суходолу. Це є й тепер одним з найуспішніших арґументів в домаганні збереження цілости російсько - совєтської імперії москалями й їх симпатиками на Заході взагалі, а в ЗДА зокрема. Чи ж не ясно, що хто підтримує економіку Москви, з тенденцією до ґльобального поширення, наукою а не політикою, той копає гріб свободі існуванні власного й іншого немосковського народів? Адже свободолюбна більшість людей і народів воліє бути і жити по власній вподобі навіть при економічному мінімум, як напр., фінляндці й ірляндці, аніж у рямках окупаційної імперії з хоч як високим економічним потенціялом, як напр., російсько-совєтська або британська.

Навіть у демократичних ЗДА діє дуже часто цитована сентенція, що „Possession is nine points of the law". У лоні тоталітарного посідання панівними москалями й їх яничарами, всього, що находиться в рямках Росії — СССР, служать всі точки законів виключно інтересам московських власників або керівників. Нам не треба і не можна легковажити формально-правного існування української держави і нації-члена ОН. Але як довго політичні ноти українського уряду диктуються на практиці в Москві по-московськи, а в Києві тільки перекладаються по-українськи — так довго немає справжньої української політики. Як довго вся економіка у формі п'ятиліток вирішається в Москві та в виключних інтересах імперії та панівного народу москалів, так довго немає справжньої української економіки. Це саме відноситься і до всіх інших немосковських народів під московською окупацією в російській чи в совєтській формі.

Отже завдання наших істориків і економістів та інших науковців у ЗДА є переконувати вирішальні чинники та публічну опінію, що справа не в тому, з ким для ЗДА є вигідніше мати до діла: з одинокою великопросторовою імперією москалів у совєтській чи в попередній російській масці та формі, чи з більшим числом м е н ш е п росторових власнонаціональних одиниць на Сході. Але що справа в тому, при котрій альтернативі є більші шанси на збереження своєї власної історичної правди й економіки: чи як довго москалі можуть не тільки безопірно, але навіть при допомозі Заходу, зберігати і поширювати „цілість" своєї будь-як перейменованої імперії аж до ґльобального об'єму в змислі всемосковського месіянізму-большевизму, чи після позбавлення москалів права на панування над немосковськими народами аналогічно до права німців на панування над ненімцями.

Тепер зрозуміло, чому москалі нап'ятновують всяку об'єктивну правду, особливо історичну й економічну „політикою", якщо вона може послужити інтересам будь-якого немосковського народу, а вважайть „наукою" тільки всі норманістичні, росіяномітичні і совєтомітичні лжевчення, які служать інтересам панівної піраміди з Кремля, Москви і російського або совєтського московства. Не зрозуміло тільки, чому таких поглядів придержуються і деякі немосковські історики, економісти, мовознавці, літературознавці і всякі інші науковці.

Анатоль Курдидик

Наша дума, наша пісня..

Перший Український Музичний Фестиваль у Канаді

Перший тиждень червня, і зокрема субота 7 та неділя 8 червня 1952 р., будуть записані в історію українського життя на еміґрації на довгі-довгі роки. Він, як і кілька попередніх тижнів, стояли цілком під знаком Першого Українського Музичного Фестивалю в Торонті, що і є першим таким святом нашої пісні та музики в Канаді.

Торонто, столиця великої канадійської провінції Онтеріо, вже кілька літ претендує на осередок українського культурного життя в Канаді. Факт, що це місто найшлося на одному з ключевих комунікаційних перехресть Північної Америки і виказує молодечий ріст та розмах, та те, що тут спинилася у своїй мандрівці по світу велика кількість української нової еміґрації і серед неї кількасот українських інтелектуалістів, — підсилило і до цього часу жваве українське життя, поглибило працю в наших установах, дало їй нові напрямні і поставило перед український загал цього міста широкі перспективи та високі цілі. Всі, хто прибуває хоч би на короткий час до Торонта, не можуть забути враження, що тут українське життя іде, б'ючкує і творить все нові і нові вартості. І ось за нами чергове досягнення української громади онтерійської столиці — Перший Український Музичний Фестиваль, що відбувся заходом та коштами Українського Відділу Канадійського Леґіону, відомої та шанованої всіми нашої установи, в якій кілька літ уже головує п. Степан Павлюк, — постать, без якої українське Торонто годі собі уявити.

І сама ідея і перша ініціятива Фестивалю вийшла з екзекутиви Українського Леґіону, як його тут скорочено називають. Може бути, що спів і музика не надто близькі воєцькій організації ділянки, але з другого боку правда, що ідею українського музичного фестивалю, тобто розшуканням співочих, музичних та танкових талантів серед українців Канади для того, щоб заопікуватись ними, дати їм моральну та потрібну нерідко матеріяльну підтримку, ніхто до цього часу тут не цікавився — і якраз у цьому та у вдатному переведенні самого фестивалю, що коштував Леґіонові несамовиту масу кропіткої праці і велитенських коштів, вся історична заслуга цієї нашої установи та її проводу. Може теж сам фестиваль мав, як кожний перший почин і як кожне людське діло, деякі недотягнення, але за те, що зроблено ним і що ще довго діятиме, повна ґратуляція.

Як уже згадано, Фестиваль попередила велитенська підготовча праця, що у практиці та в головному звалювалася на троє осіб: голову Леґіону, п. С. Павлюка, його дружину і директора канцелярії п. П. Біґуса. Фестиваль, у тій формі, в якій його задумано, був невідомий і треба було так простудіювати подібні його чужі, головно англійські зразки, як і підготовити всі його подробиці, отже починаючи з проголошень і закликів до участи в ньому, і кінчаючи на залях, клясифікації зголошених, роботі комісій та жюрі, врешті на придбанні фондів на нагороди та стипендії. Ця робота тривала повних три місяці, викликала, як кожна новина, безліч застережень і дискусій, вимагала тяжких коштів і широкого листування, нераз напинала до краю нерви, але врешті...

Врешті ми маємо вислід і той вислід говорить сам за себе. На поклик Леґіону ставати до змагань перед фахові комісії, щоб добути стипендії та нагороди і, що важніше, безсторонню оцінку своєї праці у співі, музиці і танку, зголосилося коло 150 осіб та кільканадцять хорів і струнних чи танкових ансамблів, причому серед зголошених були так початківці та діти від 5-го року життя, як і відомі, поважні і заслужені вже для нашого співацько-музично-танкового життя постатті. Всю цю масу перевірено, дано їй інструкції, спрямовано на проби і підготовчу працю. Зголошені були не тільки з Торонта, але трохи не з цілої Канади, бо напр. теж з Монтреалю, Судбур, Гемилтону і інших місцевостей. Всі вони були різного мистецького стажу і клясифікації — і це теж завдало багато роботи. В часописах та в радіо пішла пропаґанда і реклямa фестивалю, українські й англійські мистецькі афіші та програмки з'явилися на мурах Торонта. На всіх друках, проголошеннях і афішах пишалася марка Фестивалю роботи відомого нашого мистця-маляра Михайла Дмитренка — стилізований козак з бандурою з крилатим Пеґазом збоку, справжній черговий графічний осяг мистця. Цей символ залишиться і для чергових Фестивалів, бо — і це мабуть найважніше — Леґіон вирішить влаштовувати їх уже постійно, щоб з одного боку виявляти все нові українські таланти, з другого щоб давати їм постійну опіку й матеріяльну допомогу. Нарешті прийшлося підшукати великі для ґенеральних і менші для кваліфікаційних к о н цертів-змагань залі — і останній тиждень у прегарній будівлі Леґіону при „українській" вулиці Квін-Захід ч. 326 гудів вуликом, кипів рухом, шумував недалеким і небаченим досі.

Вся субота 7 червня минула в якостевій перевірці зголошених перед колеґіями мистецьких суддів. В чотирьох залях працювали в кожній трійка англійських спеців від різних мистецьких ділянок, — все люди, що їх прізвища мистецьке Торонто знає з преси, високих шкіл та першорядних імпрез: в залі Гр.-кат Церкви при Квін-Белвуд проходили перед цими суддями вокальні соля дітей до 16 літ, дуети, трія, квартети, струнні інструменти та акордеони, в залі Православної Церкви — змагання у піяні, в т. зв. гімназії Православної Церкви — змагання в танках і в залі Народного Дому змагання у вокальних солях старших, причому у всіх конкуренціях брали участь окремими групами так аматори, як і — головно із старших — професіонали. Словом, це був справжній перегляд всього того, що співає, грає і танцює з українців та що творить в цій чи іншій формі наш культурно-мистецький дорібок на еміґрації і наш такий же вклад в культуру Канади. Суботній трудящий день закінчився концертом-пописом хорів з Торонта й околиці у великій залі Мессей-Голу, що має поверх 2,000 місць, які добре виповнила українська та частинно англійська й інша публіка.

Концерт у Мессей-Голл у неділю, 8 червня, що був закінченням Фестивалю і мав назву „Концерту Переможців", стягнув до величезної залі майже всіх українців, що дорожать своєю піснею і музикою. Заля була заповнена, а сам концерт був величавою ревією тих талантів, що їх криє у своїх надрах українських народ і які, не зважаючи на постійне нищення ворогами і мистців і їх творів, все вище підносять на арені світу українську культуру. Представник Міністерства Горожанства й Іміґрації, д-р Б. Кей-Кисілевський, що прибув на Фестиваль з Оттави і був патроном фестивалю, відкрив концерт англійською та українськими промовами. Керував всім концертом і давав до нього пояснення невтомний голова Леґіону п. С. Павлюк. Як довідались приявні, суботні змагання-конкурси дали коло 80 першунів у співі, музиці та танку і допустити їх усіх до концерту переможців стало фізично та технічно неможливим. Тимто, після цілонедільних нарад, Екзикутива Леґіону та її українська Оціночна Комісія дали змогу виступити тільки найкращим та найбільш ефектовним першунам. Проте і цих було 24 і виступ їх у трьох частинах концерту забрав час від пів осьмої до пів 12-ої. Козирями концерту були діти, що справді вказують на дрімаючу в них мистецьку Божу іскру, отже 5-літня „солістка" Анна Стахарук, така ж „піяністка" Люба Голод, „скрипачка" Таня Руденська, трошки старші піяністка Оксана Вітер і „танцюрист" Михась Базар та ще старші „танцюристка" Оленка Григорович з Гемилтону, що очарувала всіх просто, „скрипачка" Маруся Гробельська з Судбур і справжній завдаток на піяніста — 13 літній Роман Яцишин. Цих мистців не затьмили в симпатії публіки і такі першуни, відомі вже в Торонті та поза ним, як капітальна піяністка Антоніна Ярошевич, що знову показала, до чого можна „дійти" на піяні, наш улюблений тенор Петро Черняк і справжній оперний талант бас Осип Гошуляк, сопран Люба Левицька, що заскочила і здивувала всіх своїми новими осягами і

(Закінчення на стор. 4-тій).

Проф. М. Величківський

ПОТРІБНА НАМ ФАХОВА ЛІТЕРАТУРА

Нині Україна окупована нашим ворогом — Москвою і наша молодь, що залишилася в рідному краю, оскільки маємо відомості, всяким способом стремить попасти до високих шкіл, щоб набути той або інший фах. Серед різних фахів в майбутньому, при відбудові нашої держави ми потребуватимемо велику кількість високоосвічених економістів (господарників). Але ті економічні знання, які набуває українська молодь нині на окупованій совєтами Україні, в значній мірі засмічені непотрібним, а то навіть і шкідливим для людського розуму матеріялом — це ленінсько-сталінські, так би мовити, теорії.

Отже під цим оглядом наша українська молодь на еміґрації перебуває в більш сприятливому стані, бо може набувати різні знання без совєтсько-московського намулу. Останнього часу з'явилася нова книжка з економічного знання — це: "An Outline of the History of Economic Doctrines" (нарис Історії Економічних Доктрин), Lectures, Spring term 1951-52, by Michael Dudra, I.S.D., Ph.D., Associate Professor of Economics, College of Steubenville, Ohio. Цю дуже корисну для наших економістів в Америці книжку College of Steubenville, на якому професор Д-р М. Дудра викладав політичну економію протягом трьох років (тепер є надзвичайним професором економії на Loyola University of Los Angeles, Cal.), видав мімеографом як підручник з історії економічних доктрин. Є це короткий, але дуже ясний огляд головних економічних шкіл, визначних економістів та важливіших економічних теорій. Автор обговорює такі школи: схолястичну доктрину, меркантилізм, фізіократів, кляссиків, історичну школу, школу предільної корисности (психологічний та математичний напрям), соціялізм американських представників економічної науки, та найновішу і в Америці дуже тепер популярну школу Кейнеса. Важливим є зокрема останній розділ *про школу* Кейнеса, який допроваджує історію економічних доктрин до сьогоднішнього дня.

Поява цього підручника заслуговує на особливу увагу в українських еміґраційних колах, які в тій або іншій мірі займаються вивченням теоретичних питань з економіки. Особливо на цю книжку мусить звернути увагу наша молодь, що студіює економію. Крім цього нас тішить і те, що автором наведеної книжки є наш український молодий вчений. Було б добре перевидати цей підручник в українській мові. Саме в цій ділянці у нас на українському фаховому книжковому ринкові майже немає подібного підручника. Взагалі ж наші наукові сили, що перебувають тут в Америці, мусіли б зайнятися і цією справою — це виготовленням для високих шкіл фахової літератури, яку в майбутньому ми зможемо використати на високих школах на рідних землях. Це питання належить до розв'язання нашому громадсько-політичному центрові в Америці — себто Українському Конгресовому Комітетові, що повинен би мати в своєму складі, як про це не так давно писали на сторінках „Свободи" п. В. Приходько і М. Барвінський, плянову комісію, яка з а й н я л а ся б подібними справами.

П'ЯТИЙ КОНҐРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

ГОТЕЛЬ СТАТЛЕР — НЮ ЙОРК, Н. Й.

4-5-6 липня 1952 р.

П Р О Г Р А М А:

ЧЕТВЕР: 3. ЛИПНЯ 1952:

I. Від 4:00 до 9:00 год. ввечорі:
Реєстрація делеґатів і гостей. (Конференційна кімната ч. 3).

II. О 5:00 год. пополудні:
Пресова Конференція з американською і чужомовною пресою. (Конференційна кімната ч. 2.).

ПЕРШИЙ ДЕНЬ
П'ЯТНИЦЯ: 4. ЛИПНЯ 1952:

I. Від 9:00 рано до 5:00 год. пополудні:
Реєстрація делеґатів і гостей в ротунді перед Великою Галею готелю Статлер.

II. О 10:00 год. передпол.:
Відкриття Мистецької Виставки Об'єднання Українських Мистців в Америці (парлор I.) і Виставка публікацій про українську справу в англійській мові (мезайн).

III. О 10:30 передпол.:
К О Н Ґ Р Е С.
(У Великій Ґалі готелю Статлер)
1. Гимни
2. Молитва
3. В і д к р и т т я К о н ґ р е с у:
   а) Проф. Д-р Лев Е. Добрянський
   б) Дмитро Галичин, заступник голови
4. Приняття реґуляміну і програми Конґресу — В. Мудрий, голова Конв. Комісії.
5. Вибір Президії для П'ятого Конґресу:
   а) Голови
   б) 3-ох Заступників,
   в) 2-ох Секретарів
6. Вибір ділових комісій:
   а) Верифікаційно-мандатної,
   б) Номінаційної (комісії-матки)
   в) Резолюційної
   г) Пресово-інформаційної.
7. Звітування урядників УККА:
   — Проф. Д-р Лев Е. Добрянський, голова УККА
   — Дмитро Галичин, заступник голови
   — Осип Лисогір, касієр
   — Степан Ярема, екзекутивний директор
   — Д-р Микола Чубатий, редактор „Укр. Квартальника"
   — Володимир Душник, редактор „Українського Бюлетеню"
8. Звідомлення про контролю господарки Українського Конґресового Комітету та Українського Народного Фонду:
   — Євген Рогач, голова Контрольної Комісії
   — Роман Слободян, голова Кураторії Фонду

IV. Від 1:30 до 3:00 попол.:
О б і д о в а п е р е р в а

V. Від 3:00 попол.:
К О Н Ґ Р Е С
9. Звідомлення Статутової Комісії про зміни статуту:
   — Степан Ярема, заступник голови Статутової Комісії
10. Дискусія над звітами
11. Уділення абсолюторії
12. Ухвала змін Статуту

VI. Від 7:00 ввечорі:
Доповідь Александра Архипенка: „Творчість" (у галі Кейстон)

VII. Від 8:30 ввечорі:
КОНЦЕРТ у Великій Галі „Гренд Вол".
Після I. части концерту (в перерві) відбудеться:
ПРОМОЦІЯ НА ДОКТОРІВ HONORIS CAUSA УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.

VIII.:
Наради Комісій у вільному часі.

ДРУГИЙ ДЕНЬ
СУБОТА: 5. ЛИПНЯ 1952:

I. Від 9:30 до 5:00 попол.:
Реєстрація делеґатів і гостей (як у п'ятницю).

II. Від 8:00 до 9:00 передпол.:
Наради конґресових комісій (конференц. кімнати: 2, 3, 4.).

III. О 9:00 передпол.:
К О Н Ґ Р Е С.
Д о п о в і д і:
(У Великій Ґалі готелю)
1. „Міжнародне положення й українська справа".
2. „Український Національно-Державний Центр по цей бік Залізної Заслони".
3. „Українська революційно-визвольна боротьба на українських землях".
4. „Американські українці й американське політичне життя". — Завдання американсько-української молоді.
5. Активізація української організованої громадськости в Америці для поширення праці УККА та справа Народного Фонду.

IV. Від 1:00 до 2:00 попол.:
О б і д о в а п е р е р в а

V. О 2:00 год. попол.:
К О Н Ґ Р Е С
(У Великій Галі готелю)
6. Дискусія над доповідями.
7. Звідомлення Верифікаційно-Мандатової комісії.
8. Звідомлення Номінаційної Комісії.
9. Вибори голови УККА і членів до всіх керівних органів:
   а) Екзекутиви
   б) Політичної Ради
   в) Конґресової Ради
   г) Контрольної Ради
   ґ) Апеляційної Ради

VI. О 7:30 год. ввечорі:
СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ — БЕНКЕТ
Зустріч делеґатів з громадянами міста Ню Йорку.
— Вручення Почесних Грамот.

VII. Від 9:00 до 2:00 попівночі:
БАЛЬ — ТАНЕЦЬ
(В галі Пен-Тап)

ТРЕТИЙ ДЕНЬ
НЕДІЛЯ: 6. ЛИПНЯ 1952:

I. Від 8:00 до 10:00 передпол.:
Богослужения в Українських Церквах.

II. Від 10:00 до 12:00 передпол.:
Реєстрація гостей (конференційна кімната ч. 9.)

III. Від 10:30 передпол.:
К О Н Ґ Р Е С
(У ґалі Пен-Тап на 18-му поверсі)
1. Звідомлення Комісій:
   а) Резолюційної
   б) Інформаційно-пресової.
2. Дискусія над звідомленнями комісій.
3. Ухвала резолюцій.
4. Внески й побажання.
5. Закриття.
6. Молитва на закінчення.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

На марґінесі музичного життя

В суботу, 14 червня б. р. в Літ.-Мистецькому Клюбі, Концерт учнів скрипкової Студії В. Цісика щасливо започаткував низку концертів, чи властиво пописів дітей, які вчаться під керівництвом наших кваліфікованих педагогів. І слід підкреслити незвичайно відрадне явище в нашому громадському житті: мимо ще доволі тяжких умовин, в яких приходиться нам — маю надію, поки-що — жити на тій дуже гостинній, але всеж таки новій землі, батьки розуміють достаточно значення ролі музики в розвої дитини. Тих кілька долярів тижнево, які вони віддають на ту ціль, правдоподібно не одному прийдеться тяжко запрацювати, одначе не жаліють ні трудів ні грошей для добра своїх дітей. — І хоч до цієї пори навчання музики серед нашої громади в Ню Йорку й околиці не було як слід оформлене, а діяли тільки поодинокі студії, які гуртували у себе доволі різний матеріял, так під зглядом віку, як і заавансовання учнів, всеж таки ефекти праці педагогів, як і учнів показались дуже позитивними. Передусім діти під вмілим керівництвом правильно розвивають свій музичний хист, набувають знання та прецизують свої музичні замилування, вчаться розуміти й любити добру, не зіпсовану дешевими ефектами, музику, набирають пошани до духових, високих вартостей, виробляють собі здоровий, естетичний погляд на культурні надбання віків. Моментом великої ваги є теж те, що діти пізнають українську музику українських композиторів чи то дорогою власного виконання, чи участю на музичних імпрезах, на яких такі твори виконуються. А відомо, що великий процент дітей на наших концертах є власне з тих, які вчаться грати на якомусь інструменті. Зрозуміло, що вони маючи напр. до вибору кіно чи концерт — виберуть те друге!

Не всі одначе вчать своїх дітей в українських музик. Але на щастя мало є таких короткозорих родичів, які... щадячи доляра, чи навіть пів — посилають своїх дітей до чужих „музик" вчити, а що гірше, часто до невідповідних та некваліфікованих сил, які предивними вичинами потрапили здобути їх довір'я. Шкоди, яких доконують на їх дітях такі спритярі, — батьки на жаль ще не помічають! А скривлювати вроджену велику музикальність, якою відзначаються особливо українські діти — справді велика втрата, беручи під увагу це, що не всі хиби присвоєні собі в дитинстві можна колись виправити...

На згаданому вище вечорі наше громадянство мало нагоду почути гру учнів Студії В. Цісика та Е. Чапельської. Молодим скрипакам акомпаніювали учні зі Студії Р. Савицького. Імпреза та показала нам, що діти не марнують часу, а батьки грошей. Вже почавши від маленького І. Стецика, який відважно виконав м. ін. Гайворонського: „Гуляв чумак" — аж по гарно заавансованого Б. Свинтуха, можна було пізнати добру школу проф. В. Цісика. Учні п. Е. Чапельської, особливо виступ О. Луців, також доказали нам, що керівником їх є рутинований педагог.

Недоліки, які ми там помічали, належить взяти на карб цього, що учні досить неточно відвідують лекції, переважно з причини великого навантаження обов'язків. Після кількарічного таборового животіння, батьки енергійно взялись за едукацію дітей. Окрім реґулярної науки в школі, багато з них відвідує українську вечірню школу, балетну школу чи курси народніх танків, Пласт, проби хору, тощо. Тому часто учитель не може переробити в даному періоді наміченої програми, а й до того учні є перемучені та менш уважні. І тому не все можна сказати, що коли дитина помилиться на своєму виступі є це виною учителя, чи те, що ученик є „нездібний".

Назагал Концерт, який відбувся минулої суботи, уважати треба за вдалий, чого найкращим доказом був настрій на залі, яка раз по раз лунала оплесками признання молодим виконавцям. На будуче побажаним було б тільки, щоб репертуар учнів був коротший, а якщо йде про фортепіянову літературу, то могла б бути більш різноманітною, цікавішою. Також деякі молоді акомпаніятори за голосно вив'язувались зі свойого відповідального завдання. Хочу ще на оправдання пригадати, що скрипка, як не-темперований інструмент, дуже легко зраджує зденервування виконавця...

В слідуючу суботу відбудеться концерт учнів Студії Р. Савицького, тиждень пізніше, в суботу о 4-тій год., гратимуть учні Студій Р. Шуль та Л. Вахнянин, а в неділю дають попис учні Студії М. Байлової та І. Соневицького.

В шк. році 1952/53 поодинокі студії включаться в Український Музичний Інститут, до якого вже розпочались вписи, про що були відповідні оголошення в пресі. — Створення Музичного Інституту є знову кроком вперед в організуванні нашого суспільного життя, а що справа йде про наші діти, нашу будуччину — тим важливішою та побажною є ця ініціятива. Доцінюючи вагу цього всього, належить сподіватись, що почин цей буде відповідно зрозумілий й сердечно принятий.

Мґр. Р. Шульова.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО.

Діяльність Відділу Української Католицької Молоді.

В місяці травні минуло 2 роки, коли на терені Ст. Джозеф, Мізурі, заіснував Відділ Української Католицької Молоді. За цей відносно короткий час Ліґа проявила дуже жваву діяльність. Управа Відділу, ідучи за директивами Матірного Товариства, постановила собі за завдання провадити та виховувати молодь в християнсько-національному дусі. Членами Ліґи є зарівно старші, та молодші іміґранти.

Ліґу Української Католицької Молоді в Ст. Джозеф оснував о. д-р Дмитро Блажейовський, який є духовним провідником Ліґи. Першим головою Ліґи був обраний п. Евстахій Маґур. Найбільше жвавою секцією Ліґи виказався драматичний гурток. Впродовж двох років зорганізовано такі драматичні виставки як: „Наталка Полтавка", „Жидівка вихрестка", „Назар Стодоля", та декілька гумористичних виставок. Рівнож і за час головства п. Р. Щавінського Управа Ліґи подбала про організування національних імпрез, як: Листопадове свято, Свято Героїв, Свято Державности, Свято Шевченківське. В останньому періоді Ліґа поставила собі за завдання поширити свою діяльність на зовні:

В місяці листопаді 1951 р. зорганізовано старанням Ліґи українську національну виставку в місцевому музею. На виставці були репрезентовані такі відділи: церковне мистецтво, українська різьба, українська вишивка, репродукції творів укранського малярства, та загальні відомости про Україну.

Виставку попередила святочна програма, в склад якої увійшли: загальний огляд про Україну (реферат англійською мовою п. М. Генковського, церковні пісні місцевого хору під орудою п. В. Цуприка, та національні танки під проводом п. Івано Якимяка. В місяці березні місцевий хор Ліґи виступив із церковними піснями в латинській Духовній Семінарії в Концепшен. Мо. В навечіря Великодніх Свят цього року передавано місцевою радіовисильнею святочну програму: відчит про св. Літургію — о. Яр. Свищук, та літургічні пісні місцевого хору. Всі ці програми для американських слухачів увінчалися найкращими успіхами, доказом чого були дуже прихильні голоси американської преси.

Управі Ліґи треба побажати дальших як найкращих успіхів для добра нашої Церкви і Народу.

Громадянин.

ПІДГОТОВКА I-ГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА В ЗДА

Недавно на сторінках „Свободи", Зенон Р. Винницький, референт міжнародніх зв'язків ЦЕСУС-у 1949-51 рр., один з найбільш активних референтів тієї каденції, що окремо відзначив відбутий в січні ц. р. з'їзд ЦЕСУС-у — обговорював дуже актуальне для українського студентства цієї країни, а разом з тим пекуче для суспільства — питання молодого покоління — студентства з'ясовуючи потребу координації студентського життя.

В висліді докладного обзнайомлення з тезами згаданої статті і унаглядлення можливої в той час так невимовно конечної реалізації пляну творення професійної всеамериканської централі українського студентства в Америці, Українська Студентська Громада в Ню Йорку:

а). Щиро вітає плян творення української студентської централі в ЗДА, що дала б початок централізації організованого руху українського студентства цього терену.

б). Пропонує покликати до життя, за участю всіх існуючих в ЗДА укр. студентських клітин — Центральний Підготовчий Комітет, який провів би серед найширших кіл українського с т у д е н т с т в а ЗДА підготовку до скликання I-го К о н ґ р есу Українського Студентства в ЗДА.

в) Закликає до співдії в цьому спільному завданні все українське студентство: роджене і осіле в цій країні, зорганізоване і неохоплене ще досі в УСГ-дах, Академічних Клюбах, Т-вах чи Об'єднаннях.

г) Вважає доцільним на місце відбуття Конґресу як теж і осідку центральної студентської установи — місто Ню Йорк.

д). Зобов'язується взяти максимальну участь в акції підготовки і переведення I-го Конґресу Українського Студентства в ЗДА.

Зенон А. Кравець,
організаційний референт УСҐ.

ВІДЗНАЧЕННЯ О. ДРА ІВАНА ЧИНЧЕНКА

Едмонтон (П. В.). — III. Загальні Збори Об'єднання Американсько - Українських Ветеринарних Лікарів, які відбулися 31 травня ц. р. в Шікаґо (ЗДА, іменували о. д-ра Ів. Чинченка, кол. Ректора Ветеринарної Академії у Львові, почесним членом того ж Об'єднання. Ці збори рішили відзначити о. д-ра Ів. Чинченка за його батьківську любов до студентів тієї ж Академії та академічної інтеліґенції міста Львова.

Як відомо, о. д-р Ів. Чинченко перебуває тепер у Канаді та виконує душпастирські обов'язки в Апостольському Ексархаті Західної Канади.

ВІДГУКИ ДНЯ

ЧАС РОБИТЬ СВОЄ

Зустрілися ми на вулиці в Ню Йорку. Тому два роки, в гасах, коли я ще був молодим американцем, а він свіжо виколеним ґріном.

— Дай Боже здоров'я!

— Дай Боже! — кажу. Ви коли?

— Три тижні тому.

Тоді я, як звигайно тут усі до всіх:

— Як же вам подобається Америка?

Махнув рукою.

— Я ніколи нею не захоплювався. Але щось такого — не припускав. На вулицях паперів, гасописів, навіть булок, дітиска на хідниках в індіян бавляться, стріляють, кригать — здуріти можна. А вже найгірше той ідіотський Тажан.

— Який Тажан?

— А та дурна історія з малполюдиною!

— Аґа Тарзан!

— Ходить по джунґлях, по горах, по печерах, водить за собою якусь інтернаціональну збиранину і що раз попадає в засідку. То нападають його звірюки, то ловлять його якісь дикуни, але він завжди якось викругується, якось виходить.

— Мусить виходити!

— Чому?

— Бо скінгилась би повість!

— Хіба тому. Але це ідіотизм... Карл Май — це, порівнюючи, просто ідеал правдомовности і правдоподібности.

— Що робити — кажу, — після тяжкої праці люди хогуть гогось легкого.

— Я до цього ніколи не переконаюсь. А свого сина, ані на вулицю не пущу, ані тих камікадзів не дам

— Камікадзів?! Може Каміксів!?

— Хай буде.

А побагивши в мене гасопис:

— Може найновіше гисло?

— Так!

— Позвольте, там має бути цікава стаття про Німеггину.

Спинився, прогитав статтю, потім зложив гасопис, віддав, подякував — і ми розійшлись.

Після того ми довго не багилися. Мій знайомий виїхав на провінцію і не давав про себе знати.

Але гую — вернувся назад до Ню Йорку і замешкав на давн-тавні.

І ми знову зустрілись.

— Доброго здоров'я!

— Дай Боже! Ви коли з провінції?

— Два тижні тому. Нема там що робити. Що Ню Йорк, то Ню Йорк!

— А як там Америка?!

— Я ніколи нею не захоплювався, але, знаєте, країна цікава. Має багато доброго...

А побагивши в мене гасопис:

— Чи це сьогодніше гисло?! . Позвольте ...

— Певно знову якась цікава стаття!? — кажу.

— Ні, не те.

І зразу на гетверту сторінку.

— Аґа, анонс!?.

— Ні, я цікавий, як він вирвався.

— Хто?

— Як то? Не знаєте?! Тарзан! Зловили його були Тарабури, страшне плем'я, і мали на другий день їх усіх зарізати...

Швидко перебіг огима образки і з полегшею відітхнув:

— Молодець! Урятувався...

Ми пішли вулицею.

— Ходіть — каже до мене — на дев'яту. Там мій синок звигайно бавиться, хогу його побагити.

По дорозі ми балакали про різні нюйорські справи: про Народний Дім, про Дім Української Культури, про недалекий Конґрес У. К. К...

Саме як дійшли до партій, хтось мені коло вуха луснув з револьвера.

А зараз по стрілі:

— Фадер, Каміксa маєш?

— Є, синку.

— То занеси до дому, бо я не маю гасу! — і побіг за сіюксами ги комангами, стріляюги на бігу з двох револьверів.

Батько хвилину дивився за молодим ковбоєм, потім попрощався зі мною, кинув мою газету на хідник і пішов до хати.

Галактіон Чіпка.

АМЕРИКАНСЬКІ ЖІНКИ МАЮТЬ КРАЩУ ОСВІТУ НІЖ МУЖЧИНИ

Вашинґтон. — Бюро перепису населення виявляє, що американські жінки мають вищу освіту ніж мужчини. Статистика виказує, що жінки у віці понад 25 років, мають пересічно шість місяців довшої шкільної освіти ніж мужчини в тому самому віці.

Часопис „СВОБОДА" повинен знаходитись в кожній українській хаті.

НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ...

(Продовження зі стор. 2.)

завжди мила та оплескувана щиро сопран Матильда Лазарович. З груп-переможців найбільше враження зробила Дівоча група Рідної Школи при Гр.-кат. Церкві Квін-Белвуд, яка виконала вперше в Торонті так по-мистецьки „Гаївки" і показала під проводом своєї блискучої вчительки п-і Завадівської таку ревію пісні, зв'язаної з ритмом, що англійські судді були „безрадні": вони одверто признали, що безсилі „щось таке" осудити, бо такої краси вони ще не бачили. Тяжкі оплески зібрала теж танкова група УНО з Гемилтону під проводом Ґалі Хам, хоч темпо танків і „шиття" ногами було ближче до Голлівуду, як до українських народних танків і група могла першувати тільки технікою та „дресурою". Дуже поважним і авансованим показався теж Струнний Ансамбль УНО Вест-Торонто під пров. Марусі Яворської, що при збільшенні може претендувати до малої симфонічної оркестри. Блиснула щераз своїм невичерпним талантом, інтуїцією і технікою Оленка Заклинська, що у всіх конкуренціях добула перші місця від англійських суддів, знову показала свою високу культуру та винахідливість в українському народному танку і побила на голову конкурентів з дешевими, навіть кабаретними ефектами. Хор-першун Народного Дому під пров. Галини Голинської виказав свій постійний ріст до вершин хорового мистецтва, а мужеський хор „Сурма" під дир. Гр. Головка доказав, чого може добитись незвичайно талановитий дириґент, коли має добрі голоси і працьовитих співаків. Нарешті в цьому ж концетрі виступила ще талановита скрипачка Люба Семчишин, що опановує понад свій вік інструмент, прегарний дитячий хор з УНО Вест-Торонто та дві молоді адептки мистецтва: піяністка Л. Просик і кандидатка на добру танцюристку Люба Федюшко.

Безупинні оплески, щире зворушення до сліз, коли виступали маціцькі асики, викликали на „біс", що їх несила було за браком часу вдоволити — ось як реаґувала майже двотисячна публіка під час недільного концерту на вислід довгої і впертої праці біля Фестивалю. Дванадцять стипендій по 100 долярів, що їх зложили Українська Гр.-кат. Церква Квін-Белвуд, посол Іван Яремко, д-р В. І. Жінчишин, українські фірми і промисловці (Антін Лазарович, Вавиль Заліщук, пекарня Бівер Бред, Сидней Коваль, Іван Ілащук, Михайло Диба, Михайло Ланди, спільно Д. Голота та д-р М. Луцик), врешті одна стипендія відомої англійської броварної фірми Брейдінґ Бреверіс Лтд, яка нераз вже підтримала українські культурні почини і тому заслуговує на підтримку українців, дали Леґіонові змогу підтримати найталановитіших переможців-першунів фестивалю у їх праці та науці, а поверх 80 грошевих нагород у висоті від 300 до 10 дол., що їх виплатив Леґіон із своїх фондів, стануть напевно неодному молодому і старшому мистцеві заохотою до дальшої праці над собою та дадуть їм певність, що про їх мистецькі здобутки і змагання все таки хтось тямить і оцінює їх належно.

Свято закінчив промовою в англійській мові загально люблений посол Іван Яремко, якого культуру вислову та поведінку за пультом промовця ми щераз могли подивляти.

Підсумовуючи вислід цього Першого Українського Фестивалю, мусимо ствердити, що сама ідея його — винайти українські таланти і дати їм опіку та матеріяльну підтримку заслуговує на повне признання всього українського загалу в Канаді і ми певні, що коли в черговому році відбуватиметься Другий Український Музичний Фестиваль, він диспонуватиме не 12-ма, а 112-ма стипендіями, яких нашому мистецькому нарибкові та мистцям для праці над собою так потрібно. Ми теж певні, що підготова до чергового Фестивалю найде повну підтримку всіх українців Торонта і не буде спиратись виключно на голову Леґіону, його дружину та екзекутиву тієї нашої організації. Українському ж Леґіонові в Торонті ми можемо тільки сказати традиційними словами римського сенату для найбільш заслужених: Він добре прислужився нашій Великій Справі у днях 7 і 8 червня 1952 р.

Осяги українських студентів в Монтреалі

Едмонтон (П. Б.). — Вже чотири роки при катол. університеті в Монтреалі існує і гарно гарно розвивається Інститут Словянознавства. При ньому є окремий український відділ, що в першому році свого існування мав тільки одну катедру української літератури. Сьогодні український відділ має чотири катедри і два семінарі. Д-р Д. Донцов викладає українську літературу, о. д-р М. Залеський українську мову і веде семінар балто-словянської цивілізації, д-р Ю. Русов викладає українську культуру, а о. д-р Ір. Назарко ЧСВВ — історію Української Церкви на широкому тлі України й семінар історії. Попереднього року українці стояли чисельно найвище між усіми словянськими групами, що їх молодь студіювала в Інституті Словянознавства. В минулому році з уваги на підвишку студентських оплат, число місцевих українських студентів значно обнизилося. Та все ж таки студенти сильної волі здобули значні осяги і навіть наукові ступені, хоч їм приходилося в день важко заробляти на прожиток, а вечорами студіювати.

Цього року український відділ монтреальнього університету пережив свій направду світлий момент 30 травня. Того дня університет наділював науковими ступенями своїх студентів. Сама церемонія відбулася дуже торжественно в найбільшій авлі університету. В год. 3-тій попол. на сцені засів архієп. Монтреалю Леже, декани і сенат. У перших лавках засіли професори різних европейських та американських університетів, і між ними чотири українські професори. Найперше відбулася церемонія надання почесних докторатів чотирьом заслуженим для науки мужам: двом канадійцям, одному американцеві й одному австралійцеві.

Після того секретарі поодиноких відділів почали викликувати студентів факультету теологічного, правничого, медичного й філософічного, що здобули ступені докторів, магістрів, чи бакалаврів. Прийшла черга на український відділ. На сцені появився о. Маркіян Пасічник ЧСВВ, за ним Василь Бринявський відтак Юрій Левицький та Євстахій Барновський. Всі вони осягнули ступінь маґістрів з дуже добрим поступом, а Адріян Дзерович з поступом добрим. Ректор університету вручав їм дипломи, і вони йшли з дипломами до Владики-архієпископа, що благословив їх по батьківськи на дальшу наукову працю. На залі здіймалися оплески признання і радости.

Три наші маґістри писали свої теми з історії церкви, один з української мови й один з української цивілізації. Це можна вважати покажчиком сьогоднішнього зацікавлення нашої молоді. Радісний це обяв, що наша переслідувана, але непереможна Церква, її історія та проблематика стоять у самому центрі зацікавлення студіюючої молоді.

НОВИЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИКОЗНАВЦЯ

Едмонтон (П. Б.). — Д-ра М. Антоновича, відомого дириґента голяндсько-українського хору в Утрехті та наукового співробітника утрехтського університету, іменувало своїм членом голяндське Т-во „Ферайніґунґ фор Нідерлендсе Музік ґешіденіс". Це науково-дослідче Т-во є відоме на терені Голяндії зі своєї наукової праці в різних ділянках музикології та видавничої діяльности. Одночасно наш земляк став членом Міжнародного Товариства Музикології „Інтернатіоналє Ґезельшафт фір Музіквіссеншафт".

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПЛАСТОВІ ТАБОРИ

Як у попередніх роках, так і цього року Краєва Пластова Старшина, через Обласні Таборові Комісії, уряджує для української пластової молоді в Америці обласні літні пластові табори.

Обласна Таборова Комісія округи Ню Йорк — Филаделфія, інформуючи пластову молодь своєї округи про новацькі і юнацькі табори, рівночасно закликає взяти в тих таборах численну участь.

Новацькі табори: (молодь від 7—12 літ);

а) від 5 липня до 2 серпня для новаків (хлопців);

б) від 2 серпня до 30 серпня для новачок (дівчат);

Табори відбудуться в одному з будинків на закупленій посілості Українського Народного Союзу коло Kernhonkson, N. Y. в т. зв. „Союзівці" — (Давніше т. зв. Doctor Foord Estate — дві милі від головної шоси ч. 209 з місцевости Wawarsing, N. Y. — між Elenville, N. Y. a Kernhonkson, N. Y.).

Юнацькі табори — (молодь від 12—18 літ);

а) від 28 червня до 19 липня для юнаків (хлопців) на Оселі Варен, ОО. Василіян у Narrowsburg, N. Y.

б) від 28 червня до 19 липня для юначок (дівчат) на фармі п. Голембіовського, над рікою Делавар між Pond Eddy, N. Y. a Baryville, N. Y., при дорозі ч. 97. (Поміж Port Jervis N. Y., a Narrowsburg, N. Y.

Ближчі інформації у місцевих Пластових Станицях, або писати на адресу: Володимир Книш — (Knysh) — 26 — Ave. "B" New York, N. Y.

Скоб!

Обласна Таборова Комісія
Ню Йорк — Филаделфія.

ТАРЗАН, ч. 2861. Їзда вночі.

„Гарно, це шлях, щоб дістатися до кухонних горців", посміхався О'Рорке. „Ні", перечив Тарзан. „Ці люди не людожери".

Незабаром вони в'їхали на велику галявину, де ждала череда слонів. На хрипку команду коріянського ватажка, всі швидко сіли на слонів.

„Я думав, що африканські слони не можуть бути верховими", завважав О'Рорке. „Це залежить від того", засміявся Тарзан, „хто це випробовує".